

Folketingets Europaudvalg

Christiansborg, den 13. marts 2003

EU-Konventssekretariatet

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

samt de danske repræsentanter i Konventet

Resumé af ekstraordinært konventsmøde

den 5. marts 2003

Kort resumé

På det ekstraordinære konventsmøde den 5. marts blev drøftelserne af Præsidiets udkast til art. 8-16 videreført.

Der var udbredt enighed om behovet for at tydeliggøre, at det alene er medlemsstaterne der kan overdrage kompetence til EU – hverken Gud eller Prodi har denne beføjelse, bemærkede mødeleder AMATO. Der var ligeledes enighed om, at unionsretten har forrang frem for medlemsstaternes ret, jf. art. 9.1. Dette måtte gøres klart for borgerne, understregede næstformand DEHAENE. Adskillige konventsmedlemmer anbefalede, at centrale principper såsom

"loyalt samarbejde" og "respekt for nationale identiteter" blev fastslået et centralt sted i forfatningstraktaten for derefter ikke at blive gentaget.

AMATO vendte sig imod et forslag om at sammenskrive art. 8 og 9 og fremhævede, at det var vigtigt at sondre mellem princippernes *betydning* i art. 8 og deres *anvendelse* i art. 9.

Peter HAIN's forslag om også at lade subsidiaritetsprincippet gælde for områder med enekompetence blev imødegået af flere konventsmedlemmer. Det blev desuden drøftet, hvorvidt medlemsstaterne skulle have mulighed for at supplere og understøtte EU-lovgivning på områder underlagt EU's enekompetence.

Opregning af kompetencer i lister inden for de forskellige typer af kompetenceområder mødte bred modstand. Sådanne lister ville nemt kunne virke stive og dermed besværliggøre et fortsat dynamisk samarbejde, mente adskillige konventsmedlemmer.

Temaet for den ekstra samling

På konventssamlingen den 27.-28. februar blev der indkaldt til to ekstra konventssamlinger. Dette skal ses på baggrund af det store antal ændringsforslag – mere end 1.000 – der var indkommet til Præsidiets udkast til art. 1-16 i forfatningstraktaten. De to ekstra samlinger blev indkaldt til henholdsvis den 5. marts og den 26. marts i Bruxelles.

Dagsorden for den første ekstraordinære samling den 5. marts bestod i en fortsættelse af debatten om udkast til art. 8-16, der blev påbegyndt på konventssamlingen den 27.-28. februar 2003, se info-note I 167. Mødeformen var lagt an på korte indlæg og replikker.

Debat om art. 8 og 9: De grundlæggende principper

Medlemsstaterne afgiver kompetence til Unionen

Mødeleder og næstformand i Præsidiets Giuliano AMATO sagde indledningsvis, at en stor del af ændringsforslagene ønskede tydeliggjort, at det alene er medlemsstaterne der kan overdrage kompetence til EU. Dette synspunkt blev understøttet af hovedparten af indlæggene under mødet – mest markant af den engelske regeringsrepræsentant Peter HAIN og de britiske parlamentsmedlemmer Lord TOMLINSON og Lord MACLENNAN. Giuliano AMATO var enig i dette synspunkt og tilføjede spøgefuldt, at hverken Gud eller Romano Prodi kunne tillægges denne beføjelse. Et stort flertal støttede ligeledes, at dette grundlæggende princip fik en central placering i forfatningstraktaten og derefter ikke skulle gentages yderligere.

Unionsrettens forrang

Der var udbredt enighed om, at unionsretten har forrang frem for medlemsstaternes ret, jf. art. 9.1. Dette måtte klart frem i lyset og ikke forsøgt skjult for borgerne, sagde næstformand Jean-Luc DEHAENE, hvortil han fik bred opbakning. Europaparlamentarikeren Neil MACCORMICK foreslog, at man vendte om på formuleringen i art. 9.1, således at det ville stå klart, at unionsrettens forrang var baseret på medlemsstaternes frivillige overdragelse af kompetence til Unionen.

Lord MACLENNAN fra det britiske overhus udtrykte støtte til den nuværende formulering i art. 9.1 og bemærkede, at de europæiske befolkninger ikke nødvendigvis var mere skeptisk indstillet over for EU-lovgivning end over for national lovgivning. Eksempelvis var EU-lovgivning på områder inden for ligestilling og arbejdsmarkedspolitik langt mere moderne end den engelske lovgivning, sagde han.

Undgå gentagelser

Der var en udbredt opfattelse af, at afgørende og centrale principper for samarbejdet såsom "loyalitet" og "respekten for nationale identiteter" skulle fastslås en gang for alle på et egnet sted i forfatningstraktaten – f.eks. allerede i art. 1 – for derefter ikke at blive gentaget yderligere.

Kirker og national identitet

Der var udbredt enighed om vigtigheden af at værne om Unionens mange forskellige nationale identiteter. Enkelte konventsmedlemmer fremhævede i denne forbindelse kirkens centrale rolle. Næstformand Giuliano AMATO opsummerede, at man stod over for valget mellem enten at bevare traktatens mange erklæringer – herunder erklæring nr. 11 om kirkernes rolle – eller at integrere erklæringernes normative indhold i selve forfatningstraktaten.

Det kan bemærkes, at konventsformand Valéry GISCARD D'ESTAING som opfølgning på debatten ved forrige konventsmøde sagde, at der ikke ville komme en reference til Unionens religiøse arv i selve forfatningstraktaten, men at det kunne komme på tale at omtale det kristne værdigrundlag i en ny præambel.

Esko HELLE fra det finske parlament vendte sig imod enhver reference til religionens rolle. Charteret gav en fuldt ud tilstrækkelig beskrivelse af Unionens værdisæt, sagde han og gjorde samtidig opmærksom på, at flere kirkesamfund havde et noget utidssvarende forhold til ligestillingsprincippet.

Jens-Peter BONDE sagde, at respekten for kirkernes stilling nødvendigvis måtte betyde, at forfatningen skal anerkende, at diskriminationsforbuddet ikke gælder for kirkesamfund. Han henviste i denne forbindelse til folkekirkens særrettigheder i den danske grundlov.

Sammenskrivning eller præcisering af art. 8 og art. 9

Lord TOMLINSON foreslog, at art. 8 og 9, om henholdsvis de grundlæggende principper og om anvendelsen af disse, burde sammenskrives i én artikel for enkelhedens skyld. Giuliano AMATO viste imødekommenhed over for ønsket om at undgå gentagelser. Han kunne imidlertid ikke støtte forslaget om at sammenskrive art. 8 og 9 og klargjorde herefter forskellen på de to artikler. Man kunne overveje at omformulere artiklerne, sagde AMATO og foreslog selv at lade sætningerne i art. 8 begynde med vendingen: "Subsidiaritetsprincippet betyder..." og "Proportionalitetsprincippet betyder...". Sætningerne i art. 9 kunne herefter begynde med vendingen: "Subsidiaritetsprincippet fungerer således..." og "Proportionalitetsprincippet fungerer således..." osv.

cippet betyder...". Sætningerne i art. 9 kunne

Subsidiaritetsprincippet

Den tyske parlamentariker Erwin TEUFEL og europaparlamentarikeren Reinhard RACK argumenterede begge for, at subsidiaritetsprincippet skulle tjene til at begrænse detailrigdommen i EU-lovgivningen. Den engelske regeringsrepræsentant Peter HAIN sagde, at Unionen måtte respektere medlemsstaterne forskellige strukturer på regionalt og lokalt niveau.

Der var ikke enighed om, hvorvidt subsidiaritetsprincippet skulle gælde for områder, der var omfattet af EU's enekompetence. Peter HAIN støttede synspunktet, mens bl.a. den spanske europaparlamentariker Inigo MÉNDEZ DE VIGO og Ben FAYOT fra parlamentet i Luxembourg mente, at subsidiaritetsprincippet ikke skulle gælde på områder underlagt Unionens enekompetence.

De tre typer af kompetencer

I artiklerne 11, 12 og 15 i forfatningsudkastet opridses de områder, der falder under henholdsvis Unionens enekompetence, delt kompetence og områder med understøttende handling.

Den engelske parlamentariker Lord MACLENNAN vendte sig imod, at medlemsstaterne skulle fratages retten til at lovgive på områder, hvor Unionen ifølge traktaten havde enekompetence. Art. 11.1 gik langt ud over hvad der burde henhøre under Unionens enekompetence, sagde han. Han mente, at det skulle være muligt for medlemsstaterne at vedtage national lovgivning, når denne var med til at understøtte eller styrke den eksisterende EU-lovgivning, f.eks. inden for områder der omfattede de såkaldte fire friheder som nævnes i art. 11. Han henviste i øvrigt til at man i Storbritannien havde vedtaget lovgivning, der bidrog til at bevare havets biologiske ressourcer – som ellers er et område der henhører under EU's enekompetence.

Det finske europaparlamentsmedlem Noora KAUPPI sagde, at de fire friheder udgjorde hovedhjørnестenen i EU, og at det afgjort skulle være underlagt EU's enekompetence – et synspunkt der i øvrigt fik bred støtte ved konventsmødet den 27.-28. februar, jf. info-note I 167.

Kommissær Antonio VITORINO mente, at der burde være en klar sondring mellem områder med enekompetence og delt kompetence. Dog ville han ikke udelukke, at medlemsstaterne fik en vis bemyndigelse til at gennemføre beslutninger på områder underlagt Unionens enekompetence.

Giuliano AMATO præciserede, at det i dag forholdt sig således, at medlemsstaterne ikke kunne træffe beslutninger på områder forbeholdt Unionens enekompetence. På områder med delt kompetence ville medlemsstaterne først miste retten til at vedtage national lovgivning på et specifikt område når der var vedtaget en unionsretsakt på dette område. Et fremsat forslag fra Kommissionen var ikke i sig selv

tilstrækkeligt grundlag for, at de enkelte medlemslande skulle afholde sig fra at tage selvstændige initiativer, sagde Amato i et svar til Jens-Peter BONDE.

Peter HAIN gjorde opmærksom på, at Domstolen havde fastslået, at Unionen aktuelt ikke havde enekompetence til at sikre de fire rettigheder. Som følge heraf foreslog han, at referencen til de fire friheder i art. 11.1 blev slettet.

Lister over kompetenceområder

Debatten viste, at der var et flertal imod at anvende stive og uflexible lister over områder under de forskellige kompetenceområder. Ben FAYOT fandt, at listerne skulle fungere som vejledende, ikke-udtømmende retningslinjer. Den tilstedeværende franske regeringsrepræsentant Pascal ANDRÉANI fandt det overflødigt at opstille en selvstændig liste over områder med delt kompetence i forfatningstraktatens del I. Her ville man kunne nøjes med formuleringen i art. 12.1, der fastslår, at Unionen deler kompetence med medlemsstaterne, når forfatningen tillægger den en kompetence, som ikke vedrører områder med enekompetence eller områder med understøttende handling.

Peter HAIN betragtede områder med delt kompetence som en "rest-kategori" og vendte sig ligeledes imod at opstille en fast liste over områder for denne kategori. Blandt mindretallet der mente, at faste lister kunne give den nødvendige klarhed og gennemskuelig, hørte flere af de tyske konventsmedlemmer.

Mødeleder Giuliano AMATO sagde, at opregningen af kompetenceområder i listeform ville gøre det mere gennemskueligt for borgerne. I forfatningstraktatens del II ville kompetencedelingen mellem EU og medlemsstaterne blive yderligere præciseret, sagde han.

Samordning af den økonomiske politik

Der udspandt sig en debat om, hvorvidt formuleringen i art. 13.1, om at "*Unionen* samordner medlemsstaternes økonomiske politikker" skulle fastholdes, eller om formuleringen burde ændres til "*Rådet* samordner medlemsstaternes økonomiske politikker". De engelske konventsmedlemmer Peter HAIN og Lord TOMLINSON foretrak den sidstnævnte formulering for derved at understrege medlemsstaternes centrale rolle. Flere andre konventsmedlemmer, herunder Ben FAYOT samt europaparlamentsmedlemmerne Johannes VOGGENHUBER og Maria BERGER, udtrykte derimod støtte til formuleringen i det foreliggende udkast. Atter andre konventsmedlemmer argumenterede for en udvidelse af art. 13.1 til også at omfatte social- og arbejdsmarkedspolitikken.

Øvrige punkter

Debatten vedrørende art. 14 om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik førte ikke nærmere til nogen konsensus i forhold til debatten på forrige konventsmøde. Peter HAIN advarede mod at medtage formuleringen om "loyalt samarbejde" i art. 14.4, idet der ikke var enighed om klare fælles mål for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, sagde han. Alain LAMASSOURE fra Europa-Parlamentet opfordrede medlemsstaterne til at gøre sig nogle alvorlige overvejelser om, hvilke mål de havde for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Førrige konventssamlings brede støtte til bevarelse af fleksibilitetsklausulen i form af art. 16 blev gentaget af flere under mødet. Peter HAIN fandt det afgørende, at enstemmighedsprincippet blev fastholdt.

Med venlig hilsen

Peter Riis